

Beslisnota voor de raad

Datum 25 oktober 2021

Openbaar

Onderwerp Ambitiedocument Rekenkamercommissie Zwolle
Versienummer 1

Portefeuillehouder Presidium
Informant Evert Jan Bagerman
Afdeling Raadsgriffie
Telefoon (038) 498 2216
Email E.Bagerman@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel 8.1.1 De raad geeft als vertegenwoordiging van de inwoners richting aan het gemeentelijk beleid middels een transparant democratisch besluitvormingsproces en controleert de uitvoering van dat beleid

Begroting wijzigen Ja
Dekking ten laste van N.v.t.

Bijlagen 1. Ambitiedocument Rekenkamercommissie Zwolle

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 In te stemmen met het Ambitiedocument Rekenkamercommissie Zwolle;
- 2 Het structurele budget van de Rekenkamercommissie vanaf 2022 te verhogen met €50.000,- en dit te dekken uit de structurele begrotingsruimte.

Datum 25 oktober 2021

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Tot begin van dit jaar bestond de Rekenkamercommissie (Rkc) Zwolle uit vijf raadsleden en een externe voorzitter. Op 16 februari 2021 zijn Dirk Jan Droogh en Bert-Jan Buiskool door de raad benoemd tot extern voorzitter en extern lid van de Rkc. Daarmee is de samenstelling van de Rkc gewijzigd van respectievelijk één extern lid en vijf raadsleden naar twee externe leden en vier raadsleden. Hiermee werd enerzijds geanticipeerd op een aanstaande wetswijziging die er onder andere op ziet dat in de toekomst raadsleden geen zitting meer kunnen hebben in een rekenkamer (Wetsvoorstel versterking decentrale rekenkamers). Anderzijds werd hiermee een aanzet gegeven voor doorontwikkeling van de rekenkamerfunctie binnen de gemeente Zwolle.

Op 21 april 2021 vond de eerste vergadering van de Rekenkamercommissie in nieuwe samenstelling plaats. Vervolgens is in achtereenvolgens een inspiratiesessie (begeleid door een extern deskundige van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers & Rekenkamercommissies), een discussiesessie en afrondende sessie toegewerkt naar een document waarin missie, leidende principes, activiteiten, werkzaamheden en de daarvoor benodigde capaciteit en middelen zijn uitgewerkt. Het resultaat daarvan is het voorliggende Ambitiedocument Rekenkamercommissie Zwolle.

Beoogd effect

De uitvoering van de in het ambitiedocument Rekenkamercommissie Zwolle opgenomen werkzaamheden en activiteiten mogelijk maken. De Rkc wil zo zichtbaar bijdragen aan de kwaliteit van het bestuur van de gemeente Zwolle door gedegen, onafhankelijk en relevant onderzoek en advies over het gemeentelijk beleid, ter ondersteuning van de kaderstellende en controlerende taak van de gemeenteraad van Zwolle.

Argumenten

1.1 In verschillende publicaties wordt gewezen op het belang van (doorontwikkeling van) de rekenkamer(functie) voor de kwaliteit van het openbaar bestuur.

In november 2020 bracht de Raad voor het Openbaar Bestuur het advies 'Goede ondersteuning, sterke democratie' uit. Hierin wordt gepleit voor een versterking van de positie van

Rekenkamer(commissie)s:

“de Raad meent dat het goed zou zijn als de minister van BZK zich richt op een ondergrens voor decentrale rekenkamers: aan welke normen moet de decentrale rekenkamer – naast onafhankelijkheid van het onderzoek – voldoen om goed te functioneren? Daarbij kan onder meer worden gedacht aan deskundigheid, professionaliteit, betrokkenheid en voldoende budget.”

Ook in de memorie van toelichting bij het Wetsvoorstel Versterking Decentrale Rekenkamers wordt het belang van de rekenkamer voor de kwaliteit van het openbaar bestuur benadrukt:

“Deze wetswijziging onderstreept het belang dat de regering geeft aan rekenkamerwerk als essentieel onderdeel van het stelsel van checks and balances binnen het gemeentebestuur en als belangrijk hulpmiddel van de raad voor het uitvoeren van zijn controlerende taak. [...] Dit belang is verder toegenomen door de aanzienlijke uitbreiding van het gemeentelijk takenpakket in het sociaal domein en de bijbehorende middelen, en zal opnieuw toenemen door de komende decentralisaties in het fysiek domein onder de nieuwe Omgevingswet.”

Datum 25 oktober 2021

1.2 De huidige omvang van de rekenkamerfunctie van de gemeente Zwolle is bescheiden.
De ambtelijke ondersteuning bedraagt ca. 0,2 fte, het onderzoeks-/uitvoeringsbudget bedraagt €35.000,- en de onderzoeksfrequentie is één onderzoek per jaar. De omvang van de rekenkamerfunctie van de gemeente Zwolle is daarmee bescheiden te noemen. Zeker wanneer dit wordt afgezet tegen rekenkamerfuncties van andere 100.000-plus gemeenten. Zie hiervoor bijvoorbeeld onderstaande tabel:

	Leden (waarvan extern)	Ambtelijke ondersteuning	Budget per inwoner	Onderzoeken per jaar
Amersfoort	5 (3)	0,8	€ 0,66	2-3
Arnhem	3 (3)	1,6	€ 1,28	4
Breda	3 (3)	0,8	€ 1,01	3
Den Bosch	7 (5)	1,0	€ 1,28	2
Eindhoven	6 (2)	0,6	€ 0,34	2
Tilburg	4 (4)	0,8	€ 0,90	2
Zwolle	6 (2)	0,2	€ 0,28	1

Bron: Rapport Rekenkamercommissie 's-Hertogenbosch, Evaluatie rekenkamercommissie 's-Hertogenbosch, oktober 2020

Het ministerie van BZK liet in het kader van het Wetsvoorstel Versterking Decentrale Rekenkamers inspiratiekaders opstellen over een effectieve invulling van de rekenkamer (november 2020). Voor gemeenten met ca. 130.000 inwoners wordt uitgegaan van drie á vier onderzoeken per jaar en een budget van €1,30 per inwoner.

Met de in het ambitiedocument beschreven werkwijze wordt toegegroeid naar een rekenkamerfunctie die passend is bij een gemeente met de omvang van Zwolle

1.3 Doorontwikkeling maakt de Rkc toekomstbestendig.

Zoals eerder in deze beslisnota aangegeven, is een wetswijziging aanstaande waardoor raadsleden in de toekomst geen zitting meer kunnen hebben in een rekenkamer(commissie). Mede daarom is eerder al besloten het aantal externe leden uit te breiden van één naar twee. Deze capaciteitsuitbreiding heeft het mogelijk gemaakt om tot de eerste stappen van doorontwikkeling te komen, getuige ook het voorliggende ambitiedocument. In het ambitiedocument wordt tevens aangegeven dat het benoemen van een derde externe lid te overwegen is, gelet op de geformuleerde ambities. Wanneer de Wet Versterking Decentrale Rekenkamers van kracht wordt, is het zonder meer een logische stap om tot benoeming van een derde extern lid over te gaan.

2.1 Om de ambities waar te maken is extra onderzoeks-/uitvoeringsbudget noodzakelijk

Het huidige onderzoeks-/uitvoeringsbudget van de Rkc bedraagt €35.000,- per jaar. Hiermee is het mogelijk om één onderzoek per jaar uit te voeren. Om tot een hogere onderzoeksfrequentie en uitbreiding van de taken van de Rekenkamercommissie te komen, is het noodzakelijk om dit onderzoeks-/uitvoeringsbudget te verhogen met €50.000,-. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het Ambitiedocument.

N.B. In uitbreiding van de ambtelijke capaciteit ter ondersteuning van de Rkc is reeds voorzien met de formatie-uitbreiding bij de raadsgriffie, zoals besloten bij de Berap 2021-1.

Risico's

N.v.t.

Datum 25 oktober 2021

Financiën

Zie argument 2.1

Communicatie

Het ambitiedocument wordt op de site van de Rekenkamercommissie Zwolle (<https://www.zwolle.nl/gemeenteraad/rekenkamer>) geplaatst.

Vervolg

Met ingang van 1 januari 2022 zal de Rkc volgens het ambitiedocument handelen. Dat betekent onder andere dat de onderzoeksfrequentie wordt verhoogd van één onderzoek naar twee á drie onderzoeken per jaar. Daarnaast zal de Rkc inspiratiebrieven opstellen en delen met de raad en op andersoortige wijze ondersteuning bieden aan de raad. Hierbij valt te denken aan het organiseren van inspiratie-/klankbordsessies, het opstellen van een agenderende/verkenkende 'position paper' of een deskundigenadvies.

Openbaarheid

Deze beslisnota is openbaar.

Voorzitter, Peter Snijder

Griffier, Eric Meurs